

ÅRSRAPPORT 2016

**SPAREBANKEN SØR
BOLIGKREDITT AS**

Innhold

- 3 Styrets beretning
- 6 Resultatregnskap
- 7 Utvidet resultatregnskap
- 8 Balanse
- 9 Kontantstrømoppstilling
- 10 Egenkapitaloppstilling
- 11 Noter
- 30 Erklæring fra styret og daglig leder
- 31 Revisjonsberetning

Styrets beretning

VIRKSOMHET

Sparebanken Sør Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Sør, og selskapets virksomhet drives fra Kristiansand. Selskapet har konsesjon fra Finanstilsynet som kredittforetak med rett til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Sparebanken Sør Boligkreditt AS er en del av Sparebanken Sør sin langsiktige finansieringsstrategi, hvor boligkredittforetakets hovedmålsetting er å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Samtlige aksjer eies av Sparebanken Sør og regnskapet er konsolidert inn i konsernregnskapet til Sparebanken Sør. Virksomheten i Sparebanken Sør Boligkreditt AS er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Det er oppnevnt egen gransker for boligkredittforetaket, som ivaretar kvartalsvis analyse av selskapets sikkerhetsmasse.

Sikkerhetsmassen består av pantesikrede boliglån som er innvilget av Sparebanken Sør og senere overtatt av Sparebanken Sør Boligkreditt AS. Den pantesikrede boliglånsmassen oppfyller myndighetspålagte krav og styrevedtatte retningslinjer for lån som kan inngå i selskapets sikkerhetsmasse. Et hovedkrav er at utestående lånesaldo på hvert enkelt boliglån som overtas av selskapet, ikke skal overstige 75 % av panteobjektets markedsverdi.

Ved utgangen av 2016 hadde selskapet overtatt en boliglånsportefølje på kr 28 131 mill. kroner fra Sparebanken Sør, hvorav 28 041 mill. kroner inngikk i selskapets sikkerhetsmasse. Sparebanken Sør Boligkreditt AS hadde utstedt obligasjoner med fortrinnsrett for 24 633 mill. kroner.

Det ble i tredje kvartal 2015 etablert et EMTCN (European Medium Term Covered Note) program med en ramme på 4 000 mill. Euro for Sparebanken Sør Boligkreditt AS. Programmet gir selskapet muligheten til å diversifisere finansieringen ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett utenfor det norske obligasjonsmarkedet. I første kvartal 2016 ble det utstedt 500 mill. Euro som covered bond under programmet.

RESULTAT- OG BALANSEUTVIKLING

Regnskapet for 2016 i Sparebanken Sør Boligkreditt AS viste et resultat etter skatt på 187,8 mill. kroner, mot 241,6 mill. kroner i 2015.

Selskapet hadde netto renteinntekter på 328,4 mill. kroner, mot 381,0 mill. kroner i 2015. Lavere netto renteinntekter skyldes at det har vært en nedgang i utlånsrenter uten at tilsvarende reduksjon i finansieringskostnadene har funnet sted.

Netto inntekter fra finansielle instrumenter bidro negativt med 14,7 mill. kroner i 2016, mot et positivt resultatbidrag på 5,0 mill. kroner i 2015. Negativ resultateffekt i 2016 skyldes primært verdiendringer på basisswapper.

Basisswapper er derivatkontrakter som er inngått i forbindelse med langsiktig finansiering i internasjonale kapitalmarkeder, hvor valutaen konverteres til norske kroner. Dette er sikringsinstrumenter, og sett over instrumentenes løpetid er markedsverdiendringene lik null, forutsatt at obligasjonen holdes til forfall.

Driftskostnadene utgjorde 58,4 mill. kroner i 2016, mot 50,1 mill. kroner i 2015.

Samlede eiendeler pr. 31.12.2016 utgjorde 29 207 mill. kroner, hvorav netto utlån til kunder beløp seg til 28 125 mill. kroner. På samme tidspunkt i 2015 var tilsvarende tall henholdsvis 25 991 mill. kroner og 25 686 mill. kroner.

Utlånsporteføljen var pr. 31.12.2016 finansiert ved emisjon av obligasjoner på 24 633 mill. kroner, samt ved egenkapital og kassekreditt fra Sparebanken Sør. Selskapet hadde pr. 31.12.2016 innbetalt kapital på til sammen 1 025 mill. kroner, herav aksjekapital på 525 mill. kroner og overkurs på 500 mill. kroner.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS har en kassekreditt på 2 500 mill. kroner i Sparebanken Sør, som pr. 31.12.2016 var trukket opp med 2 055 mill. kroner.

I samsvar med norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift er til stede.

SOLIDITET

Ansvarlig kapital i selskapet utgjorde 2 190,9 mill. kroner ved utgangen av 2016. Dette tilsvarte en kapitaldekning og ren kjernekapitaldekning på 18,12 %, godt over det myndighetspålagte minimumskrav på h.h.v. 14,5 % og 11,0 %. Kapitaldekningen er beregnet utfra standardmetoden i Basel II - regelverket. Styret vurderer selskapets soliditet og risikobærende evne til å være meget god.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLLEDELSE

Sparebanken Sør Boligkreditt AS sine prinsipper for eierstyring og selskapsledelse, bygger på norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse utarbeidet av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES).

Foretaket tilpasser seg nevnte rammeverk, og Sparebanken Sør Boligkreditts prinsipper og policy skal sikre at virksomhetsstyringen er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt i samsvar med lover og forskrifter.

Hensikten er å klargjøre rollefordelingen mellom selskapets styrende organer og daglig ledelse, utover det som følger av lovgivningen. Videre skal virksomhetsstyringen sikre et godt samspill mellom de ulike interessenter som aksjonærer, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig. Prinsippene for foretaksstyring er konkretisert i ulike styringsdokumenter for Sparebanken Sør Boligkreditt AS sin virksomhet. Dette omfatter blant annet selskapets vedtekter, strategier og rammeverk for styring og kontroll. Det er styrets oppfatning at Sparebanken Sør Boligkreditts virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med gjeldende prinsipper og policy.

Sparebanken Sør Boligkreditts formålsparagraf følger av selskapets vedtekter. Selskapets formål er å erverve bolighypoteklån og å finansiere utlånsvirksomheten hovedsakelig ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Virksomheten skal drives med tilfredsstillende lønnsomhet og lav risiko. Selskapet eies 100 prosent av Sparebanken Sør. Selskapets forretningsstrategi danner grunnlaget for Sparebanken Sør Boligkreditt AS sin økonomiske avkastning, vekst og utvikling.

Styret i Sparebanken Sør Boligkreditt har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid og foretar løpende en vurdering av selskapets strategiske forretningsgrunnlag. Det er avholdt 7 styremøter i 2016. Oppfølging av drift, risiko- og kapitalstyring, og overvåking av markeder og rammebetingelser har vært styrets fokusområder. Foretakets risikostrategi er vedtatt av styret, og styret foretar en gjennomgang av foretakets risikostyring og internkontroll. Identifiserte risikoområder og eventuelle vesentlige kontrollavvik rapporteres jevnlig.

Sparebanken Sør Boligkreditt har inngått driftsavtaler med Sparebanken Sør. Avtalene omfatter blant annet kapitalstyring, risikostyring, intern revisjon, finansiell rapportering, økonomistyring og internkontroll. Inkludert i dette er kvartalsvis finansiell rapportering og det er utarbeidet en fast mal for rapportering som skal sikre fullstendighet i rapporteringsgrunnlaget og konsistent prinsippbruk. Selskapets ledelse foretar, i tillegg til gjennomgang av regnskapene og risikorapportering, løpende driftsrapportering i forhold til selskapets målsettinger med orientering til styret på hvert styremøte.

Foretakets etiske retningslinjer følger overordnet policy vedtatt for konsernet og omfatter varslingsplikt ved kritikkverdige forhold, herunder brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter. Store foretak skal gi informasjon om sin håndtering av samfunnsansvar, jfr. RL §3-3c. Morbanken Sparebanken Sør avgir slik redegjørelse for konsernet som også dekker datterselskapene. Det vises til morbankens årsrapport for ytterligere informasjon.

Som heleid datterselskap av Sparebanken Sør er Sparebanken Sør Boligkreditt AS unntatt fra å ha eget revisjonsutvalg. Compliancefunksjon ivaretas gjennom selskapets leveranseavtale med Sparebanken Sørs avdeling for risikostyring. Foretaket har en uavhengig ekstern revisor (PWC) og intern revisjon (Sparebanken Sør). PWC er oppnevnt som gransker av Finanstilsynet. Virksomheten i Sparebanken Sør Boligkreditt er underlagt tilsyn av Finanstilsynet. Styret og administrasjonen tilstreber en åpen og konstruktiv dialog med Finanstilsynet.

RISIKOFORHOLD

Med konsesjon som kredittforetak er Sparebanken Sør Boligkreditt AS underlagt en rekke lover, forskrifter og anbefalinger. Selskapets formål er å finansiere utlånsvirksomhet gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett med god rating. Dette innebærer at Sparebanken Sør Boligkreditt AS tilstreber at alle risikoforhold holdes på et lavt nivå. Foretaket har etablert styrevedtatte retningslinjer og rammer for styring og kontroll av ulike risikoområder, som ivaretar krav fra myndigheter, ratingbyrå og investorer. Selskapet legger vekt på å identifisere, måle og styre risikoelementene på en måte som gjør at selskapet har høy tillit i markedet og oppnår høy rating på sine obligasjoner.

I selskapets kredittstrategi og kredittpolitikk er det fastsatt rammer for krav som skal stilles til låntakere og sikkerhet for lån som kan overtas av selskapet. Styret vurderer at samlet kvalitet på låneporteføljen er meget god, og at kredittrisikoen er lav.

I henhold til styrevedtatte krav er det i 2016 gjennomført stresstesting av verdien i sikkerhetsmassen ved simulering av et kraftig boligprisfall. Styret mener at resultatet av stresstestene er tilfredsstillende.

Selskapets utlån til kunder er i norske kroner til flytende rente, med seks ukers varslingsfrist ved rentejustering.

Utlånene er finansiert ved utstedelse av obligasjoner i norske kroner og Euro, og er foretatt til flytende og fast rente.

Gjeld i valuta er swappet til norske kroner, og gjeld opptatt til fast rente er swappet til flytende rente. All gjeld i utenlandsk valuta og gjeld til fast rente føres etter reglene om sikringsbokføring.

Styret vurderer den samlede markedsrisikoen til å være lav.

Selskapet legger ut obligasjoner med ensidig rett til å forlenge løpetiden med inntil 12 måneder. For øvrig består finansieringen av egenkapital og kassekreditt fra Sparebanken Sør. I tillegg har selskapet en revolverende trekkrettighet i Sparebanken Sør, som kan benyttes til å dekke likviditetsforfall på utstedte obligasjoner som eventuelt ikke blir refinansiert i markedet. Styret vurderer at selskapets likviditetsrisiko er lav.

Det er inngått en avtale (Management Service Agreement) med Sparebanken Sør som omfatter alle nødvendige tjenesteleveranser for selskapets drift, og styret vurderer at selskapets operasjonelle risiko er lav.

ANSATTE OG ARBEIDSMILJØ

Selskapet hadde ingen ansatte pr. 31.12.2016 og det er ingen relevante kommentarer i forhold til det interne arbeidsmiljø. Styret består av fire personer, hvorav en er kvinne.

RATING

Obligasjoner med fortrinnsrett som er utstedt av Sparebanken Sør Boligkreditt AS, har Aaa rating fra Moody's.

SAMFUNNSANSVAR

Selskapet legger til grunn at arbeidet med samfunnsansvar finner sted i nært samarbeid med og etter de samme retningslinjer som i Sparebanken Sør. Selskapet driver ikke virksomhet som forurenser det ytre miljø.

FREMTIDSUTSIKTER

Styret anser fremtidsutsiktene for selskapets virksomhet til å være gode. Sparebanken Sør Boligkreditt AS tar sikte på å erverve ytterligere lån fra Sparebanken Sør fremover, og det er selskapets intensjon å kunne utstede nye åpne obligasjonslån med fortrinnsrett i pantsikrede boliglån, rettet mot investorer i inn- eller utland.

Basert på selskapets risikoprofil forventes det at tapskostnadene i 2017 forblir lave.

DISPONERINGER

Årsresultat etter skatt for 2016 utgjorde kr 187,8 mill. kroner. Styret foreslår at beløpet i sin helhet overføres til annen egenkapital.

Arendal, 2. mars 2017

Styret for Sparebanken Sør Boligkreditt AS

Geir Bergskaug

Styreleder

Seunn Smith-Tønnessen

Styremedlem

Rolf H. Søraker

Styremedlem

Bjørn Friestad

Marianne Lofthus

Daglig leder

Resultatregnskap

TUSEN KRONER	Noter	2016	2015
Renteinntekter	11,21	765 408	762 485
Rentekostnader	11,21	437 057	381 456
Netto renteinntekter		328 351	381 029
Provisjonsinntekter		160	162
Provisjonskostnader		5 000	5 000
Netto provisjonskostnader		4 840	4 838
Netto verdiendringer fra finansielle instrumenter	12	-14 726	5 048
Personalkostnader		44	46
Andre driftskostnader	13	58 310	50 036
Sum kostnader		58 354	50 082
Resultat før tap		250 431	331 157
Tap på utlån	5,8	0	0
Resultat før skattekostnad		250 431	331 157
Skattekostnad	14	62 604	89 545
Resultat for perioden		187 828	241 612

Note 1 til 25 er en integrert del av konsernregnskapet.

Utvidet resultatregnskap

TUSEN KRONER	Noter	2016	2015
Resultat for perioden		187 828	241 612
Andre inntekter og kostnader		0	0
Sum totalresultat for perioden		187 828	241 612

Balanse

TUSEN KRONER	Noter	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	15,16,21	54 254	50 081
Netto utlån til kunder	5,6,7,8,15,16	28 125 467	25 686 328
Obligasjoner og sertifikater	15,16,17	857 661	100 268
Finansielle derivater	15,16,18	151 191	154 124
Eiendeler ved utsatt skatt	14	8 693	360
Andre eiendeler		10 079	13
SUM EIENDELER		29 207 346	25 991 175
GJELD OG EGENKAPITAL			
Gjeld til kredittinstitusjoner	15,21	2 055 682	1 862 491
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,15,19	24 633 278	22 027 073
Finansielle derivater	15,16,18	249 503	2 418
Betalbar skatt	14	70 937	89 398
Annen gjeld		7 033	6 710
Sum gjeld		27 016 433	23 988 090
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital	4	1 025 000	1 025 000
Opptjent egenkapital	4	1 165 913	978 085
Sum egenkapital		2 190 913	2 003 085
SUM GjELD OG EGENKAPITAL		29 207 346	25 991 175

Note 1 - 25 er en integrert del av konsernregnskapet.

Arendal, 2. mars 2017

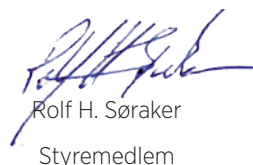
Styret for Sparebanken Sør Boligkreditt AS

Geir Bergskaug
Styreleder

Seunn Smith-Tønnessen
Styremedlem

Rolf H. Søraker
Styremedlem

Bjørn Friestad
Styremedlem

Marianne Lofthus
Daglig leder

Kontantstrømoppstilling

TUSEN KRONER	2016	2015
Renteinnbetalinger	762 375	762 720
Renteutbetalinger	-405 207	-382 015
Driftsutbetalinger	-62 871	-55 767
Endring utlån til kunder	-2 437 937	-5 607 166
Utbetaling av skatt	-94 416	-94 384
Netto kontantstrøm fra driften	-2 238 056	-5 376 612
Endring obligasjoner og sertifikater	-757 393	199 198
Endring andre eiendeler	-10 066	-13
Endring innlån fra kredittinstitusjoner	194 990	530 072
Endring øvrig gjeld	323	-428
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-572 146	728 829
Innbetalt aksjekapital	-	-
Innbetalinger obligasjonsgjeld	9 255 500	11 423 230
Utbetalinger obligasjonsgjeld	-6 441 125	-6 737 954
Netto kontantstrøm fra langsiktig finansieringsvirksomhet	2 814 375	4 685 276
Netto endring likvider	4 173	37 493
Likviditetsbeholdning 01.01	50 081	12 588
Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	54 254	50 081

Egenkapitaloppstilling

TUSEN KRONER	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Balanse 31.12.2014	525 000	500 000	736 473	1 761 473
Resultat 2015	0	0	241 612	241 612
Balanse 31.12.2015	525 000	500 000	978 085	2 003 085
Resultat 2016	0	0	187 828	187 828
Balanse 31.12.2016	525 000	500 000	1 165 913	2 190 913

NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER

1. GENERELL INFORMASJON

Sparebanken Sør Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Sparebanken Sør og har forretningskontor i Kristiansand. Selskapet har konsesjon som kredittforetak med mulighet til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS har som hovedformål å yte og erverve utlån med pant i bolig innenfor 75 % av boligens verdi, og utstede obligasjoner med fortrinnsrett mot nasjonale og internasjonale investorer.

Alle beløp i regnskapet er oppgitt i tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt. Selskapets regnskap presenteres i norske kroner som er den funksjonelle valuta.

Regnskapet for 2016 ble avlagt av styret 2. mars 2017, og skal endelig godkjennes av generalforsamlingen 30. mars 2017. Generalforsamlingen er selskapets øverste organ.

2. GRUNNLAG FOR UTARBEIDELSE AV REGNSKAPET

Selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som er vedtatt av EU, samt norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS avlegger regnskapet i norske kroner (NOK) som er selskapets funksjonelle valuta.

Om ikke annet er angitt avrundes verdiene i regnskapet til nærmeste tusen.

Målegrunnlaget for regnskapet er historisk kost med unntak av de finansielle eiendeler og forpliktelser, herunder derivater, som vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultat.

3. INNTEKTSFØRING

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente, og amortiseres dermed over forventet løpetid.

Gebyrer, som er en direkte betaling for utførte tjenester, tas til inntekt når tjenesten er levert. Direkte henførbare transaksjonskostnader knyttet til finansielle instrumenter som måles til amortisert kost amortiseres over instrumentets forventede levetid.

4. FINANSIELLE INSTRUMENTER

4.1 Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres når kredittforetaket blir part i instrumentets kontraktmessige bestemmelser. En finansiell eiendel fraregnes når de kontraktmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller selskapet overfører den finansielle eiendelen på en slik måte at risiko- og fortjenestepotensialet ved den finansielle eiendelen i det alt vesentlige blir overført. En finansiell forpliktelse fraregnes når den finansielle forpliktelsen er oppfylt, kansellert eller utløpt.

4.2 Motregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser motregnes og presenteres med et nettobeløp i balansen bare når konsernet har en juridisk håndhevbar rett til å motregne, samt har til hensikt å realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen under ett.

4.3 Klassifisering

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier ved førstegangs innregning.

- Finansielle instrumenter utpekt som sikringsinstrumenter
- Finansielle instrumenter frivillig kategorisert til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Utlån og fordringer til amortisert kost
- Andre forpliktelser til amortisert kost

4.3.1 Finansielle instrumenter utpekt som sikringsinstrumenter

Finansielle derivater skal vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultat. Sparebanken Sør Boligkreditt AS har tatt i bruk rente- og valutaswapper. Finansielle derivater vil bli balanseført til virkelig verdi og verdiendringer vil føres over resultat. Ved beregning av virkelig verdi legges markedets på enhver tid aktuelle rentekurve til grunn. Kategorien omfatter rente- og valutaswapper som er benyttet som sikringsinstrumenter for virkelig verdi sikring av obligasjoner, utstedt med fast rente og i utenlandsk valuta.

4.3.2 Finansielle instrumenter frivillig kategorisert til virkelig verdi med verdiendringer over resultat

Finansielle instrumenter som inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi er valgt innregnet til virkelig verdi. For Sparebanken Sør Boligkreditt AS gjelder det obligasjoner og sertifikater som er eiendeler.

4.3.3 Utlån og fordringer til amortisert kost

Kategorien omfatter utlån og fordringer som måles til amortisert kost.

4.3.4 Andre forpliktelser til amortisert kost

Kategorien omfatter lån og forpliktelser som måles til amortisert kost.

4.4 Måling ved førstegangs innregning

Alle finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen til virkelig verdi. For instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, tillegges transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen.

4.5 Etterfølgende måling

4.5.1 Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi er den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

4.5.1.1 Måling av finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked

Finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettingsmetode. Verdsettelsesteknikker baserer seg på nylig inngåtte transaksjoner mellom uavhengige parter, ved å referere til instrumenter med tilnærmet samme innhold eller ved diskontering av kontantstrømmer. Verdsettelse baserer seg så langt som mulig på eksternt observerte parameterverdier.

Ved beregning av virkelig verdi på inngåtte renteswapper, legges markedets på enhver tid aktuelle interbank rentekurve til grunn.

4.5.2 Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost. Inntektene beregnes da etter instrumentets effektive rente.

Amortisert kost er definert som balanseført verdi ved første gangs balanseføring, med fradrag for mottatte / betalte renter og avdrag, med tillegg av påløpte effektive renter, justert for netto nedskrivning og netto bokført effekt av eventuell verdisikring

Effektiv rentesmetode er en metode som beregner amortisert kost og som periodiserer renteinntekter/kostnader til relevant periode. Renteinntekter inntektsføres etter effektiv rentesmetode. Den effektive rentesatsen er den renten som neddiskonterer lånets kontantstrømmer over forventet løpetid til lånets amortiserte kost på etableringstidspunktet.

Det innebærer at en eventuell forskjell mellom lånets opprinnelige balanseførte verdi og påløpte verdi blir periodisert over lånets forventede løpetid.

4.5.3 Nedskrivning av finansielle eiendeler

Tap på utlån beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdi av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Bruk av effektiv rentes metode innebærer at det foretas regnskapsføring av renteinntekter på engasjement som er nedskrevet. For slike lån inntektsføres internrenten på etableringstidspunktet korrigert for renteendringer frem til tidspunktet for nedskrivning. Det inntektsføres renter basert på lånets nedskrevne verdi.

I resultatregnskapet består posten tap på utlån av konstaterte tap, endringer i nedskrivninger på lån, samt inngang på tidligere konstaterte tap. Tap på utlån er basert på en vurdering av selskapets utlånsportefølje i henhold til IAS 39. Misligholdte og tapsutsatte engasjementer følges opp med løpende vurderinger.

4.5.3.1 Verdireduksjon på utlån og individuelle tapsnedskrivninger

Nedskrivning for tap foretas når det foreligger objektive indikasjoner for at et utlån har verdifall som følge av svekket kredittverdighet. En nedskrivning blir reversert når tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet. Alle utlån som anses som vesentlige blir vurdert for å se om det foreligger objektive indikasjoner på svekket kredittverdighet, og den objektive indikasjonen med stor sannsynlighet vil medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Objektive indikasjoner vil kunne være mislighold, konkurser, gjeldsordning, illikviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

4.5.3.2 Gruppenedskrivninger

Utlån som ikke har vært gjenstand for individuelle nedskrivninger inngår i gruppenedskrivninger. Utlånene inndeles i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper mht. betjeningsevne. Gruppenedskrivninger beregnes på undergrupper av utlån der det foreligger objektive hendelser som viser at den fremtidige kontantstrøm for betjening av engasjementene er svekket. Gruppenedskrivninger foretas for å dekke forventede kreditttap forårsaket av inntrufne hendelser og skal ta høyde for tap som ligger i porteføljen på måletidspunktet, men som ennå ikke er identifisert på enkeltengasjementsnivå. Objektive hendelser vil kunne være negativ utvikling i risikoklassifisering eller negativ utvikling i sikkerhetsverdier.

4.5.3.3 Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tap er endelige, Når det er overveiende sannsynlig at tap er endelige, bokføres disse som konstaterte tap. Noen konstaterte tap vil være dekket gjennom tidligere foretatte individuelle tapsnedskrivninger, og konstateringen vil da føres mot tidligere avsetning. Konstaterte tap uten dekning i individuell tapsnedskrivning, samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsnedskrivninger, resultatføres.

4.6 Presentasjon i balanse og resultatregnskap

4.6.1 Utlån

Utlån balanseføres enten som utlån og fordringer på kredittinstitusjon eller utlån og fordringer på kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under renteinntekter. Verdiendringer som skyldes nedskrivninger føres i resultatet under tap på utlån.

4.6.2 Finansielle derivater (eiendeler og gjeld)

I balansepostene inngår finansielle derivater. Verdiendringer knyttet til derivatene føres i resultatregnskapet under netto verdiendringer på finansielle instrumenter.

4.6.3 Gjeld til kredittinstitusjoner

I balanseposten inngår forpliktelser til kredittinstitusjoner. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader.

4.6.4 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

I balanseposten inngår utstedt verdipapirgjeld. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader.

5. SIKRINGSBOKFØRING

Sparebanken Sør Boligkreditt AS benytter sikringsbokføring når det gjelder selskapets funding til fastrentevilkår, samt funding i utenlandsk valuta. Sikringen dekker renterisiko og valutarisikoen i obligasjonene.

Kriterier for å klassifisere et derivat som et sikringsinstrument er:

- Sikringen er forventet å være svært effektiv ved at den motvirker endringer i virkelig verdi til obligasjonen som utstedes.
- Sikringseffektiviteten må være forventet å være effektiv innenfor intervallet 80 % til 125 %.
- Effektiviteten til sikringen kan måles pålitelig.
- Det er etablert tilfredsstillende dokumentasjon ved inngåelse av sikringen som blant annet viser at sikringen er effektiv og forventes å være effektiv hele løpetiden.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS benytter virkelig verdisikring. Sikringen måles og dokumenteres hvert kvartal

for å påse at sikringen er effektiv. Som metode for å måle effektiviteten av sikringen, benyttes dollar-offset metode.

Når sikringen er etablert og effektiv, vil rente- og valutawapper balanseføres til virkelig verdi og resultatføres under «netto verdiendringer fra finansielle instrumenter».

Sikringsobjektet balanseføres til amortisert kost. Endring i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen regnskapsføres som et tillegg eller fradrag i balanseført verdi av obligasjonsgjelden og resultatføres under «netto verdiendringer fra finansielle instrumenter».

Dersom det skulle inntreffe forhold som gjør at sikringen opphører, vil selskapet amortisere verdiendringen knyttet til sikringsobjektet over gjenværende løpetid. Tilhørende sikringsinstrument vil fortsatt være pliktig å bli regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultat.

6. REGNSKAPSFØRING AV VALUTAKURSEFFEKTER

Inntekter og kostnader i valuta er omregnet til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet.

Balanseposter i valuta er sikret ved gjennomføring av sikringshandler. Gjeld i fremmed valuta er omregnet til norske kroner etter kredittforetakets midtkurser på balansedagen. Alle verdiendringer føres i resultatregnskapet under netto verdiendringer fra andre finansielle instrumenter.

All valutaeksponering til selskapet er knyttet til finansiering og er sikret fullt ut ved valutawapper.

7. VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Ordinære avskrivninger er beregnet lineært over driftsmidlenes forventede økonomiske levetid. Det foretas årlig en revurdering av resterende levetid og restverdier for hvert driftsmiddel.

Ved hvert rapporteringstidspunkt blir det vurdert om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det er verdifall på en eiendel, beregnes eiendelens gjenvinnbare beløp. Eiendelen nedskrives umiddelbart til laveste verdi av bokført og gjenvinnbart beløp. Grunnlaget for tidligere nedskrivninger vurderes samtidig.

8. INNETKSTSKATT

Skatt periodiseres som en kostnad uavhengig av betalingstidspunktet. Skattekostnaden reflekterer således årets og fremtidig betalbar skatt som følge av årets aktivitet. Skatt som ventes utlignet på årets resultat inngår i årets skattekostnad og benevnes betalbar skatt. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller innenfor samme tidsintervall vurderes mot hverandre.

Eventuell netto utsatt skattefordel føres opp som en eiendel i balansen når det er sannsynlig at de skattereduserende forskjellene vil kunne realiseres.

9. KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Kontanter og kontantekvivalenter er definert som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

10. ENDRINGER I REGNSKAPSPRINSIPPER OG NOTEOPPLYSNINGER

Sparebanken Sør Boligkreditt AS har ikke foretatt vesentlige endringer i anvendte regnskapsprinsipper i 2016.

11. VEDTATTE, IKKE IKRAFTTRÅDTE STANDARDER OG FORTOLKNINGER

IASB har publisert en rekke nye standarder, fortolkninger og endringer i standarder som vil være obligatorisk for selskapet i fremtidige regnskapsperioder. Nedenfor omtales de endringene som er aktuelle for selskapet:

IFRS 9 Finansielle instrumenter

I juli 2014 publiserte IASB det siste delprosjektet i IFRS 9 og standarden er nå ferdigstilt. IFRS 9 innebærer endringer knyttet til klassifisering og måling, sikringsbokføring og nedskrivning. IFRS 9 vil erstatte IAS 39 Finansielle instrumenter - innregning og måling. De delene av IAS 39 som ikke er endret som ledd i dette prosjektet er overført og tatt inn i IFRS 9.

Standarden skal implementeres retrospektivt, med unntak av sikringsbokføring, men det er ikke et krav å omarbeide sammenligningstall. Reglene for sikringsbokføring skal hovedsakelig implementeres prospektivt med noen få unntak. Konsernet har ingen planer om tidligimplementering av standarden. Standarden forventes å ha regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2018. Det forventes at IFRS 9 vil ha følgende effekter:

Klassifisering og måling:

IFRS 9 har en mer prinsippbasert tilnærming til om finansielle eiendeler skal måles til amortisert kost eller virkelig verdi enn IAS 39 har. Prinsippene for finansielle forpliktelser er i hovedsak like, med noen unntak. Blant annet knyttet til verdiendringer fra egen kredittisiko, hvor forpliktelsen måles ved bruk av virkelig verdi-opsjon. I tillegg skal finansielle eiendeler som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for videresalg i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer ført som andre inntekter og kostnader (OCI).

Reglene om klassifisering og måling vil først og fremst kunne påvirke morbanken og konsernet, ved at lån som gis i morbanken, med tanke på videresalg til Sparebanken Sør Boligkreditt AS må føres til virkelig verdi i balansen, og verdiendringer skal føres som andre inntekter og kostnader (OCI). Siden dagens praksis innebærer at virkelig verdi antas å være lik virkelig verdi for lån til privatkunder med flytende rente, antas endringen å ha liten praktisk betydning for selskapet.

Sikringsbokføring:

Sikringsbokføring skal i større grad reflektere selskapenes risikostyringsaktiviteter ved at enkelte krav knyttet til sikringseffektivitet fjernes (sikringseffektivitet, retrospektiv effektivitetstest), samt økt adgang til å sikre nettoposisjoner og grupper av transaksjoner.

Selskapet vil ikke endre på eksisterende praksis ved at all gjeld i fastrente og i utenlandsk valuta klassifiseres etter reglene om sikringsbokføring. Men det kan åpnes for at det kan benyttes sikringsbokføring for fastrenteutlån. Det er ikke planlagt endringer, men endelig vurdering er ikke foretatt.

Nedskrivning:

Dagens IAS 39 er basert på at tapsnedskrivninger kun skal finne sted når det foreligger objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet. Med IFRS 9 skal tapsnedskrivninger basere seg på fremtidig forventet tap. Den nye standarden innebærer krav om tapsavsetninger også på nye utlån, ved at det skal gjøres en nedskrivning for forventet kredittap som følge av forventet mislighold de nærmeste tolv månedene. For utlån hvor kredittisikoen har økt vesentlig etter etableringen, skal det foretas nedskrivning for forventet kredittap over utlånenes løpetid. Dette stiller høye krav til modeller for å beregne forventet tap.

Konsernet Sparebanken Sør har gjennom 2016 arbeidet med modellutvikling for å kunne møte nye krav, dette inkluderer også Sparebanken Sør Boligkreditt AS, som utgjør en vesentlig del av konsernets balanse. Foreløpige beregninger indikerer ingen vesentlige endringer i nivået på samlede tapsnedskrivninger ved overgang til IFRS 9.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter

IASB og FASB har gitt ut en ny, felles standard for inntektsføring, IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers. Standarden erstatter alle eksisterende standarder og fortolkninger for inntektsføring. Kjerneprinsippet i IFRS 15 er at inntekter innregnes for å reflektere overføringen av avtalte varer eller tjenester til kunder, og da til et beløp som gjenspeiler vederlaget selskapet forventer å ha rett til i bytte for disse varene eller tjenestene. Standarden gjelder med noen få unntak, alle inntektsbringende kontrakter med kunder og inneholder en modell for innregning og måling av salg av enkelte ikke-finansielle eiendeler (f. eks. salg av eiendom, anlegg og utstyr). Konsernet vurderer også klargjøringene i IFRS 15 utgitt av IASB i april 2016 og vil følge opp eventuelle ytterligere endringer til standarden.

IFRS 15 skal implementeres enten ved bruk av full retrospektiv eller modifisert retrospektiv metode. Standarden har regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2018.

Selskapet har ikke ferdigstilt noen vurdering av effektene av IFRS 15, og det er foreløpig for tidlig å gi et estimat på forventet effekt i konsernets resultatregnskap.

I tillegg til ovennevnte nye standarder og fortolkninger er det også endringer i andre standarder som vil kunne påvirke selskapets fremtidige rapportering. Effekten av endringene i disse standardene er av ledelsen vurdert å ha liten betydning.

NOTE 2 – SKJØNNMESSIGE VURDERINGER, ESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Utarbeidelse av regnskaper medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnsmessige vurderinger. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige estimater, har høy grad av kompleksitet og hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for selskapsregnskapet er presentert under.

GENERELT

Ved anvendelse av regnskapsprinsippene har selskapets ledelse på enkelte områder utøvd skjønn og lagt til grunn antagelser om fremtidige hendelser som grunnlag for regnskapsføringen. Det vil naturlig nok være en iboende usikkerhet knyttet til regnskapsposter som bygger på bruk av skjønn og forutsetninger om fremtidige hendelser. Ved utøvelse av skjønn og fastsettelse av forutsetninger om fremtidige hendelser vil ledelsen se hen til tilgjengelig informasjon på balansedagen, historisk erfaring med lignende vurderinger, samt markedets og tredjeparters vurdering av de aktuelle forholdene. Selv om ledelsen legger til grunn sitt beste skjønn og bygger på de beste estimater som er tilgjengelig, må man påregne at faktiske utfall i enkelte tilfeller kan avvike vesentlig fra det som legges til grunn for regnskapsføringen. Estimater, antakelser og forutsetninger som representerer en risiko for vesentlige endringer i balanseført verdi på eiendeler og gjeld i løpet av neste regnskapsår, drøftes nedenfor.

NEDSKRIVNINGER PÅ UTLÅN

Vurdering av individuelle- og gruppemessige nedskrivninger vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilken relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. Risikoen knyttet til den type utlån selskapet har anses begrenset på grunn av at sikkerhetsobjektene er privat boligeiendom.

NOTE 3 – RISIKOSTYRING

Sparebanken Sør Boligkreditt AS skal være et funding-instrument for Sparebanken Sør slik at konsernet skal maksimere sin langsiktige verdiskaping. Med dette mål er det en forutsetning at risiko er undergitt en aktiv og tilfredsstillende styring.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS skal nyttiggjøre seg boliglånporteføljer av høy kvalitet for å kunne utstede obligasjoner med fortrinnsrett. En del av konsernet Sparebanken Sørs forretningsstrategi er å holde en lav til moderat risikoprofil i all virksomhet. Å ta risiko er et grunnleggende trekk ved bankvirksomhet, og risikostyring er dermed et sentralt område i så vel daglig drift som i styrets løpende arbeid. Det vises forøvrig til konsernets Pilar 3 dokument som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

ORGANISERING

Styret

Styret har det overordnede ansvar for kredittforetakets totale risikostyring, og skal påse at selskapet har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Styret fastsetter risikostrategier, rammeverk for risikoappetitt, risikoprofil og risikotoleranse. Styret fastsetter også strategi og retningslinjer for kapitalplan og sammensetning av kapitalen og godkjenner prosessen for å sikre tilstrekkelig kapitalnivå til enhver tid (ICAAP).

Selskapets ledelse

Administrasjon og daglig ledelse av Sparebanken Sør Boligkreditt AS er basert på en tjenesteavtale (Management Service Agreement) mellom selskapet og morselskapet Sparebanken Sør.

Dagligleder har det overordnede ansvar for at kredittforetakets kredittstrategi og kredittpolitikk implementeres innenfor overordnede fullmakter og retningslinjer vedtatt av styret.

Ansvaret for gjennomføring av den årlige vurderingen av risikosituasjonen og kapitalbehovet er delegert til divisjon Risikostyring i Sparebanken Sør og reguleres av leveranseavtale mellom kredittforetaket og Sparebanken Sør. Denne analysen skal være samordnet og integrert med øvrig planleggings- og strategiarbeid i konsernet.

Sparebanken Sør har en risikostyring som dekker hele konsernet, herunder Sparebanken Sør Boligkreditt AS. Avdelingen skal identifisere, måle og vurdere selskapets totalrisiko, samt ha ansvar for compliance.

Internrevisor

Sparebanken Sør sin internrevisor dekker også internrevisjon av Sparebanken Sør Boligkreditt AS i henhold til egen leveranseavtale. Dette er en overvåkingsfunksjon som uavhengig av administrasjonen for øvrig, foretar risikovurderinger, kontroller og undersøkelser av selskapets internkontroll og styringsprosesser for å vurdere om de virker hensiktsmessig og betryggende.

Risikostyringsprosessen

Det foreligger forsvarlige og hensiktsmessige strategier og prosesser for risikostyring og vurdering av kapitalbehov og hvordan dette kan opprettholdes. Samlebetegnelsen for dette er ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

RISIKOKATEGORIER

Alle risikoer styres gjennom et rammeverk for risikoappetitt og med risikotoleranse. Det finnes mål for de ulike risikoparametere. Følgende risikokategorier er aktuelle:

Kredittrisiko / motpartsrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at selskapets motparter eller kunder ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine betalingsforpliktelser overfor Sparebanken Sør Boligkreditt AS. Kredittrisiko vedrører alle fordringer på motparter/kunder. Dette gjelder utlån, verdipapirer samt motpartsrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter.

Kredittrisiko er en funksjon av to faktorer (hendelser), betjeningsevne og betjeningsvilje, samt verdi på underliggende sikkerheter. Begge hendelser må inntreffe med negativt utfall for at det skal kunne oppstå tap. Den første er manglende betjeningsevne eller betjeningsvilje hos debitor, og den andre er at verdien av underliggende sikkerheter ikke er tilstrekkelig til å dekke selskapets krav ved eventuelt mislighold og påfølgende realisasjon av sikkerheten.

Kredittrisiko er definert som en vesentlig risiko, og selskapets målsetting er at kredittrisikoeksponering skal være lav. Styret vedtar selskapets kredittstrategi og kredittpolitikk, og kredittrisiko styres etter fastsatte toleranserammer og mål knyttet til risikoprofil og eksponering på porteføljnivå.

Styret mottar jevnlig rapportering av kredittrisiko. Sentralt i denne sammenhengen er utviklingen i utlån fordelt på ulike risikoklasser og bevegelse mellom klassene.

Oppgjørsrisiko

Oppgjørsrisiko er en form for kredittrisiko ved at kontraktsmotpart ikke oppfyller sine forpliktelser med hensyn til oppgjør i form av kontanter eller verdipapirer etter at selskapet har gitt beskjed om betaling eller overførsel av et verdipapir eller sikkerhet. Oppgjørsrisiko som selskapet er eksponert mot vurderes som lav.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at Sparebanken Sør Boligkreditt AS ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser, eller ikke evner å finansiere sine eiendeler, samt at finansiering ikke kan oppnås uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger, i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av finansiering til et kostnadsnivå utover det normale. Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som selskapet ønsker å benytte, ikke fungerer.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS skal ha en likviditetsrisiko i henhold til myndighetspålagte krav. Risikoen skal være lav. Selskapets tilpasning skal positivt kunne sammenholdes med sammenliknbare boligkredittforetak og møte krav fra investorer i selskapets verdipapirer. Overvåkingen skjer ved kontroll av eksponering i forhold til vedtatte rammer og kontroll av kvalitative krav.

Markedsrisiko

Markedsrisiko omfatter risiko knyttet til resultatvariasjoner på usikrede rente- og valutatransaksjoner som følge av endringer i rente- og valutakursnivå, og kan inndeles i renterisiko, valutarisiko og kredittspreadrisiko. Sparebanken Sør Boligkreditt AS skal ha en lav markedsrisiko.

Renterisiko

Renterisiko er risiko for inntjeningsmessig tap som oppstår ved endringer i rentenivået hvis rentebindingstiden for selskapets forpliktelser og fordringer, ikke er sammenfallende. Renterisikorammen er fastsatt som en øvre ramme for hvor stort tapet på uavdekkede renteposisjoner kan være ved et 2 % poengs parallelt skift i rentenivået.

Valutarisiko

Risiko for det økonomiske (inntjeningsmessige) tap som oppstår ved ufordelaktig endring i verdien på aktiva- og passivaposter (på og utenfor balansen) målt i basisvaluta (NOK) som følge av endring i valutakurser. Eksponering måles som størrelsen på tapspotensialet i et stress-scenario hvor valutakursene endrer seg med 10 %, og valutarisiko reguleres av rammer for maksimal aggregert valutaposisjon.

Spreadrisiko

Spreadrisiko defineres som risiko for endringer i markedsverdien på et rentebærende verdipapir som følge av en generell endring i kredittmargin. En generell økning i kredittmarginer vil medføre en verdireduksjon på en portefølje av rentebærende verdipapirer. Endringer i kredittmargin er en konsekvens av endringer i investors krav til risikopåslag for skift i forventet kredittrisiko og/eller endringer i andre markedsforhold. Selskapets kredittspread-eksponering er knyttet til likviditetsporteføljen.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntektssvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Forretningsrisiko kan også oppstå som følge av myndighetenes reguleringer. Risikoen omfatter også omdømme- eller renommérisiko som er risikoen knyttet til økte tap, reduserte inntekter og /eller økte kostnader som en følge av at selskapets renommé har blitt skadet.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er definert som interne forhold hvor den strategiske risiko knytter seg til de strategier, planer og endringer som selskapet har eller legger opp til.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen som selskapet har for økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko inkluderer mislighetsrisiko. Eksempler på operasjonelle risikoforhold kan være flere typer uønskede handlinger og hendelser, som blant annet hvitvasking, korrupsjon, underslag, innsidehandel, bedrageri, trusler mot ansatte, fullmaktsbrudd og brudd på vedtatte rutiner, svikt i IT-systemer med mer.

Overvåking av operasjonell risiko skjer ved jevnlig kvalitative vurderinger. Det beregnes kapitalbehov på konsernnivå for operasjonell risiko i henhold til basismetoden. Den operasjonelle virksomheten i Sparebanken Sør Boligkreditt AS er sikret ved leveranseavtaler med Sparebanken Sør. Sparebanken Sør Boligkreditt AS sin operasjonelle risiko anses som lav.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er kredittrisiko som oppstår ved høy samlet eksponering på en enkelt motpart eller utsteder av sikkerhet, tilknyttede grupper av motparter, motparter med virksomhet innen samme bransje eller geografiske område og foretak som benytter samme form for sikkerhet, handler med samme vare eller har samme type virksomhetsområde.

For kredittrisiko er det et siktemål å unngå større risikokonsentrasjoner, herunder store engasjementer med enkeltkunder eller kundegrupper og grupper av engasjementer innenfor klasser med høy risiko, næringer eller geografiske områder.

Merrisikoen som følge av debitorkonsentrasjon er etter selskapets oppfatning ikke til stede for Sparebanken Sør Boligkreditt AS. Dette er en følge av lav kredittrisiko-eksponering når man tar hensyn til kvaliteten på sikkerhetene.

SIKRINGSINSTRUMENTER

Selskapet benytter følgende sikringsinstrumenter:

- Rentebytteavtaler (renteswapper) - avtaler om å bytte rentebetingelser for et bestemt nominelt beløp over et bestemt antall perioder.
- Rente- og valutabytteavtaler – avtaler om å bytte både rente- og valutabetingelser.

Formålet med bruk av rente- og valutaderivater er å avdekke selskapets rente- og valutarisiko.

NOTE 4 – KAPITALDEKNING

Konsernet Sparebanken Sør har en målsetting om å maksimere sin langsiktige verdiskaping. Konsernet har også en målsetting om at risikoprofilen skal være moderat til lav. Dette innebærer at god risiko- og kapitalstyring er et sentralt strategisk element. Sparebanken Sør Boligkreditt AS er et instrument for å bygge opp under denne målsetningen.

Konsernet Sparebanken Sør har etablert en strategi og prosess for risikomåling, -styring og -kontroll som gir oversikt over de risikoer banken er eksponert for. Dette gir dermed grunnlag for vurdering og beregning av bankens total kapitalbehov, og hvordan dette kan opprettholdes for å dekke de aktuelle risikoer på en tilstrekkelig måte. Prosessen betegnes som ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). Vurderingen av kapitalbehovet inkluderer størrelse, sammensetning og fordeling av den ansvarlige kapitalen tilpasset nivået på de risikoer som banken er eller kan bli utsatt for, med bakgrunn i gjennomførte stresstester som viser hvilke endringer i makrovariabler som kan påføre banken større tap.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS benytter standardmetoden for kreditt- og markedsrisiko og legger til grunn basismetoden for operasjonell risiko for å beregne kapitaldekningen i henhold til gjeldende kapitaldekningsregler – Basel II.

Kapitaldekningen skal sikre at selskapet har nødvendig bufferkapital for hendelser som kommer i tillegg til ordinære tapsnedskrivninger. For å ha stor handlefrihet i forhold til strategiske valg og forretningsmessige muligheter velger konsernet Sparebanken Sør å ha en større ansvarlig kapital enn det behovet som beregnes ut fra ICAAP.

Minstekravet for ren kjernekapitaldekning var 11,5 %, kjernekapitaldekning 13,0 % og total kapitaldekning 15,0 %.

Med virkning fra 31.12.2017 øker kravet til motsyklisk buffer fra 1,5 % til 2,0 %. Minstekravet vil da være på 12,0 % for ren kjernekapitaldekning. Krav til kjernekapital vil være 13,5 % og krav til total kapitaldekning vil være 15,5 %.

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
ANSVARLIG KAPITAL		
Ansvarlig kapital	525 000	525 000
Aksjekapital	500 000	500 000
Overkurs	1 165 913	978 085
Annen egenkapital	0	0
Fradrag	2 190 913	2 003 085
Minimumskrav til ansvarlig kapital		
Kreditrisiko	881 921	788 144
Markedsrisiko	0	0
Operasjonell risiko	61 545	55 247
CVA tillegg	24 001	18 125
Fradragsposter	0	0
Sum minimumskrav ansvarlig kapital	967 467	861 516
Beregningsgrunnlag	12 093 338	10 768 950
Ren kjernekapitaldekning	18,12 %	18,60 %
Kjernekapitaldekning	18,12 %	18,60 %
Kapitaldekning	18,12 %	18,60 %

NOTE 5 – KREDITTMRÅDET OG KREDITTRISIKO

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for selskapet. Styret i Sparebanken Sør fastsetter den gjeldende kredittstrategi. Sammen med kredittpolitikk og retningslinjer for kredittprosessene, skal dette sikre at kundeporteføljen har en akseptabel risikoprofil og bidrar til at selskapet kan maksimere sin langsiktige verdiskaping. Kredittrisikoen er lav.

Utlån fordelt på risikoklasser

Det benyttes modeller som er basert på interne og eksterne data for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) neste 12 måneder og forventet tap (EL) på kunde- og porteføljenivå. Både personkunder og næringslivskunder scores månedlig, og deles inn i 11 klasser (A – K) ut fra sannsynlighet for mislighold. Klasse K er misligholdte lån og engasjementer med individuelle nedskrivninger. Tabellen under viser intervaller på de ulike risikoklasser basert på misligholdssannsynlighet.

Alle kunder skal være risikoklassifisert før lånet overføres til Sparebanken Sør Boligkreditt AS, og lån som overtas av Sparebanken Sør Boligkreditt AS skal ha en misligholdssannsynlighet (PD-verdi) på maksimalt 2,00 %. Kunder som får en svakere risikoklasse etter overførsel til selskapet, kan imidlertid bli liggende som en del av sikkerhetsmassen dersom krav om belåningsgrad innenfor 75 % oppfylles.

Bankens risikoklasser er følgende:

Misligholdsklasse	Nedre grense for mislighold (PD-verdier)	Øvre grense for mislighold (PD-verdier)
A	0,00 %	0,10 %
B	0,10 %	0,25 %
C	0,25 %	0,50 %
D	0,50 %	0,75 %
E	0,75 %	1,25 %
F	1,25 %	2,00 %
G	2,00 %	3,00 %
H	3,00 %	5,00 %
I	5,00 %	8,00 %
J	8,00 %	99,99 %
K	100,00 %	

Sannsynlighet for mislighold	
Lav risiko (A-D)	0,00 - 0,75 %
Middels risiko (E-G)	0,76 - 3,00 %
Høy risiko (H-J)	3,01 - 99,99 %
Mislighold (K)	100 %

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2016

Tusen kroner	Engasjement	Engasjement i %	Brutto utlån	Potensiell eksponering
Lav risiko	25 993 025	85,5 %	23 798 376	2 194 649
Middels risiko	4 091 435	13,5 %	4 009 933	81 502
Høy risiko	290 171	1,0 %	288 989	1 182
Mislighold og nedskrevne engasjementer	1 173	0,0 %	1 173	0
Uklassifisert	42 534	0,1 %	32 996	9 538
Sum	30 418 338	100,0 %	28 131 467	2 286 871

Spesifikasjon innen risikogrupper pr 31.12.2015

Tusen kroner	Engasjement	Engasjement i %	Brutto utlån	Potensiell eksponering
Lav risiko	24.606.846	85,6 %	21 664 628	2 942 218
Middels risiko	3.803.011	13,2 %	3 710 331	92 680
Høy risiko	291.177	1,0 %	290 111	1 066
Misligholdte og nedskrevne engasjementer	0	0,0 %	0	0
Uklassifisert	30.672	0,2 %	27 258	3 414
Sum	28.731.706	100,0 %	25 692 328	3 039 378

I Engasjement inngår brutto utlån og potensiell eksponering. Potensiell eksponering er ubrukt kredittramme på fleksilån.

NOTE 6 – SIKKERHETSMASSE OG BELÅNINGSGRAD

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
Brutto utlån sikret med pant i bolig (bolighypoteklån)*	28 041 171	25 595 452
Sum sikkerhetsmasse	28 041 171	25 595 452
Overpantsettelse (OC)	14,4 %	16,8 %

*Sikkerhetsmassens sammensetning er definert i Finansforetaksloven § 11-8.

	31.12.2016	31.12.2015
Gjennomsnittlig belåningsgrad i %	54,7 %	55,3 %
Porteføljen fordelt på intervaller av belåningsgrad:		
under eller lik 40 %	20,8 %	19,9 %
41 - 50 %	13,3 %	13,1 %
51 - 60 %	19,4 %	19,6 %
61 - 70 %	30,7 %	30,4 %
71 - 75 %	11,7 %	11,7 %
over 75 %	4,0 %	5,3 %
Sum	100,0 %	100,0 %

NOTE 7 - UTLÅN

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
Utlån vurdert til amortisert kost		
Fleksilån	6 758 883	7 006 813
Nedbetalingslån	21 372 584	18 685 515
Brutto utlån	28 131 467	25 692 328
Nedskrivninger på grupper av utlån	6 000	6 000
Netto utlån	28 125 467	25 686 328
Ubenyttet kreditt på Fleksilån	2 286 871	3 058 316

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
Utlån fordelt på sektorer og næringer		
Personkunder	28 064 368	25 511 406
Næringslivskunder *)	40 950	155 975
Opptjente renter	26 149	24 947
Brutto utlån	28 131 467	25 692 328
Nedskrivninger på grupper av utlån	6 000	6 000
Netto utlån	28 125 467	25 686 328

*) Utlån til næringslivskunder er lån til boligformål for kunder i sektor 8200.

	31.12.2016		31.12.2015	
Utlån fordelt på geografiske områder				
Vest-Agder	12 431 648	44,2 %	11 371 489	44,3 %
Aust-Agder	8 017 979	28,5 %	7 362 269	28,7 %
Telemark	2 571 798	9,1 %	2 120 368	8,3 %
Oslo	2 197 082	7,8 %	2 188 032	8,5 %
Akershus	1 081 387	3,8 %	916 137	3,6 %
Øvrige fylker	1 825 573	6,5 %	1 728 033	6,7 %
Sum	28 125 467	100,0 %	25 686 328	100,0 %

NOTE 8 - MISLIGHOLDTE LÅN

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
Brutto misligholdte engasjementer > 90 dager	1 173	0
Individuelle nedskrivninger	0	0
Netto misligholdte engasjementer	1 173	0
Brutto misligholdte > 90 dager i % av brutto utlån	0,00 %	0,00 %

Et misligholdt engasjement er summen av en kundes totale engasjement dersom en del av engasjementet har vært overtrukket eller hatt restanse over kr. 1.000 i mer enn 90 dager.

NOTE 9 - RENTE- OG VALUTARISIKO

Renterisiko oppstår i forbindelse med selskapets ordinære utlåns- og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktiviteter i norske og internasjonale penge- og kapitalmarkeder. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for selskapets aktiva- og passivside, ikke er sammenfallende. Selskapets styre har vedtatt rammer for maksimal renterisiko, målt ved resultateffekten av en parallell forskyvning av hele rentekurven på to prosentpoeng.

Renterisikoen styres ved valg av rentebinding på aktiva- og passiva poster og ved bruk av finansielle derivater. Selskapet har kvartalsvis rapportering til styret.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS har pr 31.12.2016 kun utlån med flytende rente i sin portefølje.

Det er utstedt to obligasjonslån i norske kroner til fast rente som er swappet til flytende rente ved bruk av renteswapper. I tillegg er det utstedt en fastrenteobligasjon i Euro som er swappet til flytende norske kroner ved bruk av rente- og valutaswapper (cross-currency interest rate swap). All funding til fastrentevilkår, samt funding i utenlandsk valuta bokføres i regnskapet etter reglene om sikringsbokføring.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS måler renterisiko eksponering som resultateffekten ved 2 prosentpoeng parallellskift i rentekurven. Renteeksponeringen var på 3,9 mill. kroner pr. 31.12.2016 (1,2 mill. kroner pr. 31.12.2015).

I henhold til selskapets interne regelverk skal resultateffekt ved 10 prosent valutakursbevegelse maksimalt utgjøre 10 mill. kroner. Valutaeksponeringen var på 0 mill. kroner pr. 31.12.2016 (0 mill. kroner pr. 31.12.2015).

NOTE 10 - LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke kan innfri sine forpliktelser ved forfall. Selskapets likviditetsrisiko var gjennomgående lav i 2016, bl.a. ved at utlånene var langsiktig finansiert gjennom obligasjoner med fortrinnsrett. Langsiktig finansiering er definert som finansiering med gjenstående løpetid utover 1 år, samt ubenyttede komitterte trekkrettigheter. Selskapet skal til enhver tid ha tilstrekkelige likvider til å oppfylle sine forpliktelser. Selskapets finansieringsstruktur oppfylte lovpålagte og styrepålagte krav i 2016.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS hadde pr. 31.12.2016 en innvilget kredittramme på 2 500 mill. kroner i Sparebanken Sør. I tillegg har foretaket en revolverende trekkrettighet i morbank som kan benyttes til å dekke likviditetsforfall på utstedte obligasjoner som eventuelt ikke blir refinansiert. Det betales en årlig kommisjon på trekkrettigheten.

Obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Sparebanken Sør Boligkreditt AS har klausul om lånetakers mulighet for forlengelse av løpetiden med 12 måneder fra forfallstidspunktet.

LIKVIDITETSRISIKO

Tabellen angir kontantstrømmer inkludert kontraktmessige renteforfall. Tallstørrelsene kan således ikke avstemmes mot balansen.

		31.12.2016				
MILLIONER KRONER	SUM	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. til 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Gjeld / ikke derivative forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 056	2 056				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	25 881	20	443	945	23 456	1 017
Øvrig gjeld	167	3	3	72	6	
Lånetilsagn og ubenyttede kreditter	2 287	2 268				
Sum gjeld	30 372	4 347	446	1 017	23 462	1 100
Derivative forpliktelser						
Finansielle derivater brutto oppgjør						
Utbetalinger	-4 760				-4 760	
Innbetalinger	4 545				4 545	
Sum derivative forpliktelser	-215	0	0	0	-215	0

		31.12.2015				
MILLIONER KRONER	SUM	Inntil 1 mnd.	Fra 1 mnd. til 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år
Gjeld / ikke derivative forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 862	1 862				
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	23 341	31	711	924	18 485	3 192
Øvrig gjeld	96	4	3	89		
Lånetilsagn og ubenyttede kreditter	3 058	3 058				
Sum gjeld	28 358	4 955	714	1 013	18 485	3 192

Forfallsstruktur på utstedte obligasjoner pr. 31.12.2016

ISIN Nummer	Ticker	Valuta	Pålydende	Herav eget eie	Avdragsstruktur	Kupong	Forfall	Bokført verdi	Virkelig verdi
NO0010641624	SORB20	NOK	737 000	392 000	Flytende	3M Nibor	28.03.2017	345 191	345 588
NO0010623945	SORB02	NOK	1 000 000	265 000	Flytende	3M Nibor	24.08.2017	735 833	738 330
NO0010673296	SORB21	NOK	4 500 000	-	Flytende	3M Nibor	14.09.2018	4 504 998	4 522 950
NO0010679806	SORB10	NOK	4 500 000	-	Flytende	3M Nibor	22.05.2019	4 501 341	4 523 000
NO0010664659	SORB07	NOK	28 000	-	Flytende	3M Nibor	27.11.2019	28 114	28 123
NO0010714058	SORB24	NOK	4 500 000	-	Flytende	3M Nibor	24.06.2020	4 458 765	4 482 925
XSI383921803		EUR	500 000	-	Fast	0,25 %	22.03.2021	4 562 013	4 618 534
NO0010778954	SORB27	NOK	4 500 000	-	Flytende	3M Nibor	22.11.2021	4 503 796	4 506 850
NO0010671597	SORB09	NOK	350 000	-	Fast	3,85 %	13.02.2023	398 022	395 212
NO0010670409	SORB08	NOK	500 000	-	Fast	4,00 %	24.01.2028	595 206	584 193
Sum								24 633 278	24 745 705

NOTE 11 - RENTEINTEKTER OG RENTEKOSTNADER

TUSEN KRONER	2016	2015
Renter av utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	298	374
Renter av utlån til kunder	762 093	760 666
Renter av sertifik./obl./rentebærende verdipapirer	3 017	1 446
Sum renteinntekter	765 408	762 485
Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	26 453	30 642
Renter på utstedte verdipapirer	410 604	350 545
Andre rentekostnader	0	270
Sum rentekostnader	437 057	381 456
Netto renteinntekter	328 351	381 029

NOTE 12 - INNTEKTER FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER

TUSEN KRONER	2016	2015
Gevinst (tap) og verdiendring obligasjoner	-867	0
Netto resultat effekt obligasjoner	-867	0
Verdiendring obligasjoner med fast rente - sikringsbokføring	209 745	1 240
Verdiendring derivater fastrenteobligasjoner - utpekt som sikringsinstrument	-242 821	-1 009
Netto resultat effekt av sikringsbokføring	-33 076	231
Herav effekt av basiswap (1)	-31 859	
Gevinst / tap ved tilbakekjøp egne obligasjoner - amortisert kost	19 217	4 817
Netto andre finansielle instrumenter og derivater	19 217	4 817
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-14 726	5 048

1) Det er utstedt obligasjoner i Euro som er sikret ved bruk av basiswapper (rente-/valutaswapper). Verdien på basiswappene svinger som følge av markedsendringer, dette fremkommer som en ineffektivitet i sikringen, og skal resultatføres.

Basiswapper er derivatkontrakter som inngås i forbindelse med langsiktig finansiering i internasjonale kapitalmarkeder hvor valutaen konverteres til norske kroner. Dette er sikringsinstrumenter, og sett over instrumentenes løpetid er markedsverdiendringene null, forutsatt at obligasjonen holdes til forfall. De regnskapsmessige effektene vil derfor reverseres over tid.

NOTE 13 - ANDRE DRIFTSKOSTNADER

TUSEN KRONER	2016	2015
Eksterne honorarer	1 501	2 493
Forvaltning av utlån/kjøpte tjenester	52 934	44 246
Øvrige driftskostnader	3 874	3 297
Andre driftskostnader	58 310	50 036

Godtgjørelse til revisor inngår i andre driftskostnader

TUSEN KRONER	2016	2015
Ordinært revisjonshonorar lovpålagt revisjon	132	174
Andre attestasjonstjenester	373	513
Honorar for annen bistand	0	6
Sum godtgjørelse til valgt revisor (inkl. mva)	505	693

NOTE 14 - SKATT

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
BEREGNING AV UTSATT SKATT / UTSATT SKATTEFORDEL		
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Varige driftsmidler	-278	-346
Obligasjonsgjeld - justering sikringsbokføring	85 575	-124 592
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	85 297	-124 938
Finansielle derivater	-119 325	123 496
Obligasjoner eiendeler	-747	0
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-120 072	123 496
Grunnlag utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-)	-34 775	-1 441
Beregnet u.skatt (+) / u.skattefordel (-) (25 % 31.12.2016)	-8 694	-360
Utsatt skatt / utsatt skattefordel 01.01.	-360	-475
Endring i utsatt skatt i resultatet	-8 334	115
Utsatt skatt / utsatt skattefordel 31.12.	-8 694	-360
Resultat før skattekostnad	250 431	331 157
Permanente forskjeller	-16	264
Endring midlertidige forskjeller	33 334	-317
Skattepliktig inntekt	283 749	331 104
Betalbar skatt i balansen (25%)	70 937	89 398
Effektiv skattesats	28,3 %	27,0 %
Betalbar skatt	70 937	89 398
Endring i utsatt skatt	-8 334	115
For lite avsatt tidligere år	0	32
Skattekostnad	62 604	89 545

Utsatt skattefordel er balanseført og kan forsvares utfra en forventning om fremtidig inntjening.

NOTE 15 - FINANSIELLE INSTRUMENTER ETTER KATEGORI

Tusen kroner	Finansielle instrumenter	Finansielle derivater	Finansielle eiendeler	31.12.2016
	frivillig kategorisert til virkelig verdi (1)	brukt som sikrings-instrument	og gjeld til amortisert kost (2)	Totalt
Utlån til kredittinstitusjoner			54 254	54 254
Netto utlån til kunder			28 125 467	28 125 467
Obligasjoner og sertifikater	857 661			857 661
Finansielle derivater		151 191		151 191
Sum finansielle eiendeler	857 661	151 191	28 179 721	29 188 573
Gjeld til kredittinstitusjoner			2 055 482	2 055 482
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			24 663 278	24 663 278
Finansielle derivater		249 503		249 503
Sum finansiell gjeld	0	249 503	26 718 760	26 968 263

Tusen kroner	Finansielle instrumenter	Finansielle derivater	Finansielle eiendeler	31.12.2015
	frivillig kategorisert til virkelig verdi (1)	brukt som sikrings-instrument	og gjeld til amortisert kost (2)	Totalt
Utlån til kredittinstitusjoner			50 081	50 081
Netto utlån til kunder			25 686 328	25 686 328
Obligasjoner og sertifikater	100 268			100 268
Finansielle derivater		154 124		154 124
Sum finansielle eiendeler	100 268	154 124	25 736 409	25 990 801
Gjeld til kredittinstitusjoner			1 862 491	1 862 491
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer			22 027 073	22 027 073
Finansielle derivater		2 418		2 418
Sum finansiell gjeld	0	2 418	23 889 564	23 891 982

1 - Maksimal kredittrisiko tilsvarer innregnet verdi for finansielle instrumenter frivillig kategorisert til virkelig verdi.

2 - Gjeld som inngår i sikringsbokføring er presentert som finansielle eiendeler og gjeld til amortisert kost.

NOTE 16 - VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

METODER FOR Å FASTSETTE VIRKELIG VERDI

GENERELT

For finansielle instrumenter, hvor den balanseførte verdien er en rimelig tilnærming til virkelig verdi, er det ikke benyttet verdsettelsesmetoder for å beregne virkelig verdi. Dette gjelder i hovedsak fordringer og gjeld som innen kort tid (3 mnd) forfaller til betaling eller hvor det er kort tid (3 mnd) til neste renteforfall/-regulering.

RENTEBYTTEAVTALER

Verdsettelse av rentebytteavtaler til virkelig verdi skjer gjennom bruk av verdsettelsesteknikker der forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskonteres til nåverdier. Beregning av forventede kontantstrømmer og neddiskontering av disse, skjer ved bruk av observerte markedsrenter for de ulike valutaer og observerte valutakurser. Beregnede nåverdier kontrolleres mot tilsvarende beregninger fra motparter i kontraktene.

SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Verdsettelse av sertifikater og obligasjoner skjer gjennom bruk av verdsettelsesteknikker basert på fremtidig kontantstrøm og kredittrisiko vurdert på balansedagen. Verdsettelsen er basert på observerbare markedsrenter. For vurdering av kredittrisiko bygges det på informasjon fra ulike meglerhus.

UTLÅN

Lån med flytende rente er virkelig verdi vurdert å være lik pålydende verdi.

INNLÅN

For innlån er verdsettelse foretatt gjennom bruk av verdsettelsesteknikker og neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Risikofri rente anslås som renten på lån mellom særlig kredittverdige banker. Påslag for kredittrisiko er gjort på basis av de løpende vurderinger som andre markedsaktører gjør av selskapets kredittverdighet.

INNSKUDD

For innskudd til flytende rente er virkelig verdi vurdert å være lik pålydende verdi.

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1:

Omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser verdsatt ved bruk av ukorrigerede observerbare markedsverdier. Dette omfatter noterte aksjer, derivater som handles på aktive markedsplasser og øvrige verdipapirer med noterte markedsverdier.

Nivå 2:

Instrumenter verdsatt basert på verdsettelsesteknikker hvor alle forutsetninger (all input) er basert direkte eller indirekte på observerbare markedsdata. Verdier kan hentes fra eksterne markedsaktører eller avstemmes mot eksterne markedsaktører som tilbyr slike tjenester.

Nivå 3:

Instrumenter er basert på verdsettelsesteknikker hvor minst en vesentlig forutsetning ikke kan støttes basert på observerbare markedsverdier. I denne kategorien inngår investeringer i unoterte selskaper og fastrenteutlån hvor det ikke foreligger nødvendig markedsinformasjon.

	31.12.2016			
TUSEN KRONER	Innregnet verdi	Nivå 1	Virkelig verdi Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	54 254		54 254	
Netto utlån til kunder (flytende rente)	28 125 467			28 125 467
Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
Obligasjoner og sertifikater	857 661		857 661	
Finansielle derivater	151 191		151 191	
Sum finansielle eiendeler	29 188 573	0	1 063 106	28 125 467
Gjeld innregnet til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 055 482		2 055 482	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24 663 278		24 746 022	
Gjeld innregnet til virkelig verdi				
Finansielle derivater	249 503		249 503	
Sum finansiell gjeld	26 968 263	0	27 051 007	0

	31.12.2015			
TUSEN KRONER	Innregnet verdi	Nivå 1	Virkelig verdi Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost				
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	50 081		50 081	
Netto utlån til kunder (flytende rente)	25 686 328			25 686 328
Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
Obligasjoner og sertifikater	100 268		100 268	
Finansielle derivater	154 124		154 124	
Sum finansielle eiendeler	25 990 801	0	304 473	25 686 328
Gjeld innregnet til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 862 491		1 862 491	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	22 027 073		21 889 507	
Gjeld innregnet til virkelig verdi				
Finansielle derivater	2 418		2 418	
Sum finansiell gjeld	23 891 982	0	23 754 416	0

Sikringsbokføring

Sparebanken Sør Boligkreditt AS benytter seg av sikringsbokføring for gjeld i fastrente og valuta. Obligasjonslånene som inngår i sikringsbokføringen er innregnet til kostpris. Påfølgende målinger skjer til amortisert kost, og endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen. Sikringen avdekker renterisikoen i utstedte fastrente- og valutaobligasjoner. Sikringsbokføringen stiller krav til selskapet om å holde system på måling og dokumentasjon av sikringseffektivitet.

Samtlige obligasjonslån emittert med fastrente eller valuta inngår i sikringsbokføringen. Sparebanken Sør Boligkreditt AS benytter virkelig verdi sikring. Sikringen måles og dokumenteres hvert kvartal for å påse at sikringen er effektiv innenfor 80-125 %. Som metode for å måle effektiviteten av sikringen benyttes dollar-offset metode.

Resultat av sikringsbokføringen

TUSEN KRONER	2016	2015
Resultat / ineffektivitet i sikringsbokføringen		
Netto inntekter fra andre finansielle instrumenter	-33 076	231
Sum	-33 076	231
Herav effekt av basiswap	-31 859	

Ineffektiviteten i sikringsbokføringen er ført som verdiendring og fremkommer også av note 12.

Sikringsbokføring i balansen

Sikringsinstrumentet er innregnet under finansielle derivater. Verdi knyttet til den sikrede risikoen på sikringsobjektet er innregnet under gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.

TUSEN KRONER	2016	2015
Innregnet vedrørende sikringsbokføring		
Finansielle derivater (clean value)	111 687	123 496
Sum finansielle eiendeler	111 687	123 496
Pålydende sikringsobjekter	5 610 000	850 000
Justering av sikringsobjekt - sikret risiko	-98 797	124 592
Finansielle derivater (clean value)	244 234	0
Sum finansiell gjeld	5 755 437	974 592

Tabellen viser endringer i verdi på sikringsinstrumentet i regnskapsåret.

Endring i virkelig verdi på sikringsobjektet som kan henføres til den sikrede risikoen bokføres som en justering av sikringsobjektet i balansen.

NOTE 17 - OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2016
Kortsiktige plasseringer utpekt til virkelig verdi over resultat		
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige	200 300	100 210
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre	655 548	
Plasseringer i verdipapirer	855 848	100 210

Klassifisering av finansielle investeringer

Verdipapirenes offisielle rating legges til grunn ved klassifisering av finansielle investeringer i sertifikater og obligasjoner.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS eier kun Aaa ratede papirer med laveste risiko pr. 31.12.2016.

NOTE 18 - FINANSIELLE DERIVATER

Mill. kroner	31.12.2016	31.12.2016 (1) nettopresentert	31.12.2015	31.12.2015 (1) nettopresentert
Eiendeler				
Finansielle derivater	151 191	137 889	154 124	151 706
Gjeld				
Finansielle derivater	249 503	236 201	2 418	0

1) Viser eiendeler og forpliktelser dersom selskapet hadde nettopført sine finansielle derivater mot hver enkelt motpart.

Selskapets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Sparebanken Sør Boligkreditt AS har gjennom ISDA og tilhørende CSA kontrakter adgang til å motregne mellomværende dersom visse hendelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen pr.31.12.16 eller pr.31.12.15 fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

NOTE 19 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Tusen kroner	31.12.2015	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	31.12.2016
Obligasjoner, nominell verdi	21 921 500	9 260 000	-6 463 500		24 718 000
Verdireguleringer	58 612			-204 650	-146 038
Påløpte renter	46 961			14 355	61 316
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	22 027 073	9 260 000	-6 463 500	-190 295	24 633 278

NOTE 20 - GJENNOMSNITTLIG RENTEKOSTNAD

TUSEN KRONER	31.12.2016	31.12.2015
Gjeld til kredittinstitusjoner		
Gjeld til kredittinstitusjoner	1,82 %	1,77 %
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		
Obligasjonsgjeld flytende rente	1,57 %	1,59 %
Obligasjonsgjeld fast rente	3,94 %	3,94 %
Obligasjonsgjeld fast rente Euro	0,25 %	IA

Gjennomsnittlig rente er beregnet som veid gjennomsnitt av de faktiske rentebetingelser pr 31.12 definert som helårlig etterskuddsrente. Ingen gjeldsposter har særlige vilkår. For fastrente obligasjonsgjeld er kupongrenten oppgitt. Fastrenten er swappet til flytende rente.

NOTE 21 - OPPLYSNINGER OM NÆRSTÅENDE PARTER

TUSEN KRONER	2016	2015
Resultat		
Renteinntekter fra Sparebanken Sør på innskudd	298	374
Rentekostnader fra Sparebanken Sør på lån/kreditt	26 453	30 642
Provisjonskostnader	5 000	5 000
Rentekostnader på obligasjonsgjeld til Sparebanken Sør	529	2 573
Betalt forvaltningshonorar til Sparebanken Sør	52 934	44 246
Balanse		
Bankinnskudd i Sparebanken Sør	54 254	50 081
Obligasjoner med fortrinnsrett eid av Sparebanken Sør (pålydende)	0	0
Lån/kreditt i Sparebanken Sør	2 055 482	1 860 492

Sparebanken Sør Boligkreditt AS har en revolverende trekkrettighet i Sparebanken Sør som kan benyttes til å dekke likviditetsforfall på utstedte obligasjoner som eventuelt ikke blir refinansiert i markedet.

NOTE 22 - ANSATTE, LEDELSEN OG TILLITSVALGTE

Selskapet hadde ingen ansatte pr. 31.12.2016.

Eksterne styremedlemmer mottar fast årlig godtgjørelse, fastsatt av generalforsamlingen.

NOTE 23 - AKSJEKAPITAL OG AKSJEIERE

Tusen kroner	2016					
Aksjonær	Antall aksjer	Pålydende pr aksje	Aksje kapital (1)	Utbytte (1)	Årets resultat (1)	Resultat pr aksje
Sparebanken Sør	100 000	5 250	525 000	0	187 828	1 878,28

Tusen kroner	2015					
Aksjonær	Antall aksjer	Pålydende pr aksje	Aksje kapital (1)	Utbytte (1)	Årets resultat (1)	Resultat pr aksje
Sparebanken Sør	100 000	5 250	525 000	0	241 612	2 416,12

1) For bevegelser i egenkapitalen og disponeringer vises til egenkapitaloppstilling.

NOTE 24 - SEGMENTSRAPPORTERING

Selskapet har bare et segment; utlån til privatmarkedet i Norge. For geografisk fordeling av utlån vises det til note 7. Virksomhetens aktivitet er utlån med pant i bolig innenfor 75 % av boligens verdi. Ingen av selskapets kunder står enkeltvis for mer enn 10 % av omsetningen. Dette gjaldt både for 2016 og 2015.

NOTE 25 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

De har ikke oppstått hendelser av vesentlig betydning for regnskapet etter balansedagen.

Erklæring fra styret og daglig leder

Erklæring i henhold til Verdipapirhandellovens § 5-5

Styret og daglig leder i Sparebanken Sør Boligkreditt AS bekrefter at selskapets årsregnskap for 2016 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Videre bekreftes det at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer som selskapet står overfor.

Arendal, 2. mars 2017

Styret for Sparebanken Sør Boligkreditt AS

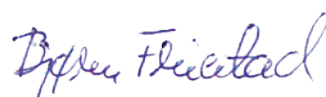
Geir Bergskaug
Styreleder

Seunn Smith-Tønnessen
Styremedlem

Rolf H. Søraker
Styremedlem

Bjørn Friestad

Marianne Lofthus
Daglig leder

Revisjonsberetning for 2016

Til generalforsamlingen i Sparebanken Sør Boligkreditt AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Sparebanken Sør Boligkreditt AS' årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, egenkapitaloppstilling og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2016. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Sentrale forhold ved revisjonen

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Utlån til kunder og regler for sikkerhetsmasse

Sparebanken Sør Boligkreditt AS har utlån til privatpersoner med pant i fast eiendom hvor det stilles særskilte krav til høy sikkerhetsdekning og har utstedt obligasjoner med fortrinnsrett. Det er etablert rutiner for å sikre at selskapet overholder de kravene som stilles til sikkerhetsmassen når det er utstedt obligasjoner med fortrinnsrett. Prosessen omfatter formelle kontroller og arbeidsdeling, som skal sørge for at kontrollene er

Selskapet har i henhold til gjeldende regelverk engasjert oss som uavhengig gransker for kvartalsvis å kontrollere at utlånsmassen oppfyller kravene for foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett. Våre kontrollhandlinger omfattet blant annet en vurdering og testing av selskapets systemer og kontroller, samt granskning av dokumentasjon som viser sikkerhetsmassens sammensetning og verdi. Videre har vi foretatt stikkprøvebasert

PricewaterhouseCoopers AS, Gravane 26, Postboks 447, NO-4664 Kristiansand

T: 02316, org.no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no

Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Revisjonsberetning for 2016

Revisors beretning - 2. mars 2017 - Sparebanken Sør Boligkreditt AS

gjennomført før salg av lån fra morbanken til selskapet.

Fordi overholdelse av kravene som stilles til selskapet er av grunnleggende betydning for selskapets drift har vi rettet fokus mot dette temaet.

Se note 6 til årsregnskapet for informasjon om sikkerhetsmassen.

kontroll av at enkeltlån som i løpet av året er solgt fra morbanken til selskapet oppfyller kravene.

Våre kontroller underbygger at selskapet har oppfylt kravene for foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett.

IT-systemer som støtter finansiell rapportering

Vi har fokusert på dette området fordi selskapets finansielle rapporteringssystem og virksomhet er avhengig av komplekse IT-systemer. Eventuelle svakheter i automatiserte prosesser og tilhørende IT-avhengige manuelle kontroller kan medføre problemer knyttet til den løpende driften av IT-systemene og risiko for feil.

Selskapet benytter ekstern serviceorganisasjon for å drifte enkelte sentrale IT-systemer. Revisor hos serviceorganisasjonen er benyttet til å evaluere design og effektivitet av og teste kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Vi forsikret oss om revisorens kompetanse og objektivitet og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurdert mulige avvik og tiltak. Vi har også gjennomført testing av tilgangskontroller til selskapets IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til vår revisjon.

Våre vurderinger og kontroller viser at vi kan bygge på de av selskapets IT-systemer som støtter finansiell rapportering i vår revisjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner

Revisjonsberetning for 2016

Revisors beretning - 2. mars 2017 - Sparebanken Sør Boligkreditt AS

nødvendig for å kunne utarbeide et regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

Revisjonsberetning for 2016

Revisors beretning - 2. mars 2017 - Sparebanken Sør Boligkreditt AS

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Kristiansand 2. mars 2017
PricewaterhouseCoopers AS

Reidar Henriksen
Statsautorisert revisor

SPAREBANKEN SØR BOLIGKREDITT AS

Sparebanken Sør Pb. 200, 4662 Kristiansand | www.sor.no | tlf. 09200